

tudi Pašičeva najozlja žlahta. Seveda: Pucelj in Pašič sedita skupaj na vladi in pregovor pravi: Roka roko umije!

Pozivljamo naše somišljenike, naj si dobro zapomnijo takšne samostojne vladne kunsti in naj jih pojasnijo tudi drugim! Bliža se čas, ko bo ljudstvo zopet odločevalo, komu naj zaupa. Če se bo dalo spet preslepiti in prevariti, potem mu pač ni pomagati: k škodi bo imelo še sramoto!

S prikritimi kartami.

Narčelstvo Samostojne je sklicalo dne 21. t. m. v Ljubljano zbor svojih zaupnikov. O tem zboru poroča zadnji „Kmetijski list“, ki je zabeležil na uvođenem mestu za celo slabostjo politiko pomenljive besede, ki se glasijo: Politika žalibog se ni prišla do tiste stopnje, da bi se mogla vsaka stvar obravnavati javno; grešili bi zato, da bi proti svoji nalogi, če bi mi edini ne molčali. Molk je zlato in zlasti v politiki je dostikrat jako potrebno, da se nasprotniku predčasno ne dovoli vpogled v karte. Spričo tega pozivljamo torej vse svoje pristase, ki so se udeležili zbora, naj, kakor so kot možje zborovali, tudi kot možje molče.

Kakor je jasno in razvidno iz zgoraj omenjenih besed, bo od sedaj naprej zavita samostojna politika v plašč molčečnosti. Bojnik klic samostojnih bo odslej — molk o njih zahrbtnem političnem delovanju napram javnosti! Da, da, samostojni apostoli so igrali z odprto golufimi kartami samo pred volivci. Po vstopu v vlado pa so skrili svoje izdajalske karte pod vladno klop in danes se niti ne upajo več dati računov od svojega političnega dela na javnem ljudskem shodu, ampak pri skrbno zaprtih durih so se porazgovarjali s svojimi najzvestejšimi in še tem so zabičali molk napram od njih centralizmu prodani in po njih zaslugi davčno stiskani kmeti, javnosti. Goljufi ter slópar skrivati pri granju svoje karte pod mizo in isto goljufivo sleparsko politično de- to pod mizo bodo začeli odslej tudi samostojni minister in njegovi poslanci. Boj za staro kmetijsko pravdo bo torej doigran med najozljivi samostojnimi pristasi pod mizo, da ne bo zvedel pre- slepljeni slovenski kmet, kako so si razdelili med seboj samostojni mini- ster ter poslanci milijonsko nagrado za ustavo in n. pr. zaslužek pri nem- ški vojni odškodnini na konjih, gove- di ter ovcah, ki jih je g. minister Pu- celj kot mesarski veščak za tako o- gromno državno izgubo prodal speku- lantom.

Zapomnite si kmetje, saj tako o- znanja tudi zadnji „Kmetijski list“: Odslej ne boste imeli več vpogleda v samostojno zahrbtno politiko, ker bo zavita v ogučenjajo molka, ampak bo- ste občasno samo njen ožiten pritisk na vaše že itak prazne žepce pri plače- vanju vedno novih davkov in bremen, katere sopodpisuje minister Pucelj.

Tako bo končal samostojni boj za staro kmetijsko pravdo pod mizo s pri- kritimi političnimi kartami, da ne bo

zvedel navaden kmet, koliko je zaslu- žil od njegovih žuljev iz državne kase mesar Pucelj in njegovi poslanski žganjarji in mešetarji! Slovensko, od samostojnih zapeljano ljudstvo po de- želi, dobro si zapomni pečat izza zad- njega samostojnega zaupnega zboro- vanja v Ljubljani in ki se glasi: „Po- zivljamo vse svoje pristase, ki so se udeležili zbora, naj, kakor so kot mož- je zborovali, tudi kot možje molče!“ („Kmet. list“ št. 47).

Razkrinkali so se!

V višjem šolskem svetu, kjer ima- jo pač učitelji, profesorji, liberalni me- ščani in zdravniki svoje zastopnike, ljudstvo pa prav nikogar, so sprejeli 18. novembra tega leta sledeča dva predloga:

1. Predsedstvu višjega šolskega sveta naj služi v ravnanje, da je na željo roditeljev ali njih namestnikov poedine učence v smislu par 16 usta- ve brez nadaljnjega oprostiti verskega pouka.

2. Vse nedeljske in tedenske šol- larske maše razun nominiranih se odpravijo (državni prazniki).

Prvi predlog je stavil znani pu- hloglavi liberalci Ribnikar, ki ga tu- di na Stajerskem v Smarju poznajo bolj po njegovem koruznem zakonu, kakor pa po njegovi živinozdravniški zmožnosti. Drugi predlog je stavil ne- ki Franchetti. Oba predloga sta bila sprejeta proti glasu kanonika Vrabra in Nadraha.

Sedaj pa si ogledimo posledice! Znano je, da mnoge ljudi hudič pre- moti, čeravno jim od mladosti za- bijajo v glavo krščanstvo. Temu je kriva k slabemu nagnjenosti naša nara- va in še bolj slabi vzgledi pokvarjenih ljudi. Od zdaj naprej pa nekateri o- troci sploh ne bodo slišali nič verske- ga pouka.

Naši nasprotniki se bojijo, da bi si otroci preveč v srce vtisnili pose- bej sledeče zapovedi:

„Spoštuj očeta in mater!“ „Ljubi Boga čez vse in svojega bližnjega kakor samega sebe!“ Zatreli hočejo vest, da bi nemoteno služili zlatemu te- letu in živalskim svojim strastem. Naj prej so sprejeli v ustavo liberalna in prostozidarska naziranja, sedaj jih ho- čejo uveljaviti s svojimi sklepi.

Svoj čas je rekel liberalni časni- kar Malovrh: „Najprej moramo ljudi pokvariti, potem ne bodo več verovali farjem“. Ta recept sedaj uveljavljajo vsi naši nasprotniki. In posebno toplo se je za gornja predloga zavzel socialdemokratski „Naprej“. Seveda je to zelo razumljivo, saj otroci soci- jalno demokratskega voditelja in „Na- prejevega“ lastnika še niti krščeni ni- so; tako pazi ta človek, da njegovega zaroda ne bi okužili „strup iz Judeje“.

Ti krščansko ljudstvo pa dobro opazuj, kako so ti iztrgali naši nas- protniki najprej iz rok šolski svet, ka- ko so te prevarili pri ustavi in kako hočejo sedaj poživititi tvojo mladino! Če bodo izmodrovali kaj boljšega za naš duševni in telesni blagor, kakor je nauk našega odrešenika, se jim ne

domo upirali! Ker vemo, da jim je to nemogoče, zato zahtevamo krščansko vzgojo, saj bo človeštvo doseglo svojo časno in večno srečo le tedaj, ako bo živelo in delalo po naukih Kristuso- vih!

Ministri, poslanci in dav- čna oblast o suši.

Narodni poslanec g. dr. Hohnjec je v imenu Slovenske ljudske stranke letošnjo jesen potem Narodne skupšči- ne vprašal finančnega ministra, kako namerava država priskočiti na pomoč krajem in posameznikom, ki so prizade- ti po suši. Dobil je ta-le odgovor: Min. Financij Kraji. SHS. Kabinet ministra Financij. Br. 6567 14. okt. 1921.

Beograd.

Gospod poslanec!

Na Vaše vprašanje, ki mi ga je dostavila Narodna skupščina, Vam da- jem sledeči odgovor:

Kar se tiče davčne oprostitve od suše prizadetih na Slov. Stajerskem, v Meziški dolini in Prekmurju po § 65 in 13 naredbe finančnega minist- rstva od 25. dec. 1917, ki je sedaj v veljavi in se tiče predvsem zemljari- ne, mora poškodovane sam ali n.o- gov pooblaščenec v določenem roku in s konkretnimi podatki prijaviti pristoj- ni davčni oblasti, koliko je oškodovan na posrednih objektih in koliki bi bil dohodek, ako ne bi nastopila elemen- tarna katastrofa.

Davčnim oblastem je znano, da je suša v navedenih krajih, posebno v Prekmurju, napravila znatno škodo. Radi tega je moj delegat v Ljubljani odredil, da se oblasti naj ne drže toč- no z zakonom odrejenega osemnev- nega roka za prijavo škode, marveč, da jih sprejemajo tudi v nadalje.

V pogledu dohodnine se bo olaj- šava v tem oziru od suše prizadetim napravila za leto 1922, ker se bo do- hodnina za to leto odmerjala po stvar- nih dohodkih v letu 1921. Odlaganje davčnega naplačila se bo moglo vršiti samo v slučajih, kjer se za to pokaže stvarna potreba.

Za finančnega ministra:

Dr. H. Krizman.

Tajništvo Slov. ljudske stranke oz. Kmetijske zveze v Mariboru je nalo na podlagi tega ministrskega pisma dalo prizadetim krajem točna navodila, ka- ko naj sestavijo naznanilo o škodi, po- vzročni po suši. Občine in bosamez- niki so napravili take prijave. In kaj so odgovorila na to davčna okrajna o- blastva?

Davčno okrajno oblastvo v Mar- beru je n. pr. poslalo prizadetim ta-le odgovor:

„Vaša, dne 9. novembra 1921 do- šla prošnja za odpis zemljarine vsled škode po suši, v smislu par. 6 nare- dbe staroavstrijskega finančnega mini- strstva z dne 25. decembra 1917, drž. zakon št. 516 se zavrne, ker iste ni- ste pravočasno, to je tekom 8 dni, ko ste škodo zapazili, predložili in“ ker

radi tega sedaj ni mogoče dognati o- ločilnih dejanskih okolištin.“

Tajništvo SLS se je takoj informi- ralo na davčnem okrajnem oblastvu v Mariboru in izvedelo sledeče: „Dobili nismo ne od finančnega ministrstva in ne od delegata ministrstva financ v Ljubljani prav nobenega tozadevnega navodila. O odredbi, da bi morala fi- nančna oblast sprejemati še tudi po osem dnevnem roku vpslane prijave škode, nam ni prav nič znano. Take odredbe davčna oblast v Mariboru ni dobila.“

Ker ima Tajništvo SLS v rokali izvrni dopis finančnega ministra z dne 14. oktobra 1921, št. 6567, nam je nepojmljiva uganka, kdo je zakrivil, da se opravljene in pravilno sestav- ljene prijave prizadejih ne vpoštevajo. Mogoče je samo dvoje:

1. Ali finančni minister ni zahte- val od delegata v Ljubljani, da mora izdati odredbo glede preklica osem- dnevnega roka za vlaganje prijav ško- de ali pa se

2. delegat ministra financ v Ljub- ljani sploh ne zmeni za ministrova na- ročila in ni poslal na davčna okrajna oblastva tozadevnega naročila.

Ljudstvo je trpelo in še bo celo zimo in spomlad hudo trpelo vsled ško- de, prizadete po suši. Minister izjav- lja poslancu dr. Hohnjecu, da je dal finančnemu delegatu potrebna naroči- la, da se morajo davčne oblasti ozira- ti tudi na zakasnele prijave, a finan- čna delegacija se kratkoma ne zme- ni za tozadevno naročilo.

To vse se dogaja v dobi, ko so na vladi pristasi Samostojne stranke, ki je pred volitvami dne 28. novembra 1920 pila, kako bo skrbela za naša ljudstvo.

Viničarji in žganjekuha.

Slovenska kmetijska zveza in Slov. ljudska stranka se že več nego dve leti z vso vztrajnostjo poteguje za to, da se žganjekuha za kmeta v Slove- niji in na Hrvaškem uredi tako, ka- kor je v nekdanji kraljevini Srbiji. V Srbiji je kmetu dovoljena neomejena, davka prosta žganjekuha iz lastnega pridelka. Isto bi naj veljalo za slov. in hrv. kmeta. Mesto tega pa je flu- minister s sodelovanjem samostojnega ministra Pucelja svobodno žganjekuho za slovenske kmete omejil na tako me- ro, da bi jo srbski kmetje takoj z vso odločnostjo odklonili. Pri tem so slov. samostojneži kajpada kot veliki gospo- dje pozabili na ubogega slovenskega viničarja, ki po tej naredbi ne tišploli imeli pravice do enega iraklja proste žganjekuhe. Naša ljudska in kmetijska stranka se je takoj zavzela za ubogo viničarje ter je po časnikih in s poli- tičnimi posredovanji se potegovala za pravice viničarjev. Samostojni so pristopicali za nami. V zakonodajnem odboru je poslanec dr. Gosar (Ljudska stranka) govoril za to, da se naj vini- čarjem dovoli neomejena prosta žgan- jekuha iz vsega, kar jim gospodarji dajo kot deputat in nagrado, ker to pravzaprav jim pripada kot plača, za- to bi to tudi smeli prodati. Samostoj-

ro, črnilo, ladijski zapisnik in kupe- tobaka.

Zunaj na „dvorišču“ je za plotom nekje izlaknil visok drog. S Huntero- vo pomočjo ga je postavil po koncu na oglu koč, kjer so se pravokotno kri- žala debla, iz katerih so bile sestav- ljene stene. Nato je zlezal na streho, pripel lastnoročno na drog zastavo in jo razvil nad koč.

Ko je opravil ta posel, se je zdel zelo pomirjen. — Vrnil se je v koč in se lotil pregledovanja naših zalog, kot bi se ne bilo prav nič zgodilo.

Pa pri vsem tem je opazoval tudi umirajočega Toma in ko je ubožec za- tisnil oči, je privlekel odnekod še eno zastavo in jo spoštljivo razgnil čez mrtvo truplo.

„Ne ženite si stvari preveč k sr- cu!“ je dejal graščaku in mu stisnil roko. „Dobro mu je! Ne bojte se za človeka, ki je umrl, izpolnjuje dolž- nost do svojega kapitana in do svoje- ga lastnika!“

Nato je prijel mene za sukno in me potegnil za seboj.

„Doktor Livesey“, mi je rekel, „v koliko tednih pričakujete pomoči iz Bristol?“

Povedal sem mu, da ne gre za tedne, ampak za cele mesece. — Če se ne vrnemo do konca avgusta, sem mu pravil, ima graščakov prijatelj v Bri- stolu naročilo, naj nas pride iskat, pa ne preje in ne pozneje. „Računajte sa- mi!“ sem mu rekel.

Popraskal se je za ušesom.

„No —“, je dejal, „v božjih rokah smo — ampak sicer sedimo v presne- to neprijetni koči!“

„Kako mislite?“ sem ga vprašal. „Škoda, gospod doktor, da se nam je čolu prevrnili! Smodnika in strelj- va bo dovolj. Toda živeža je malo, ze- lo malo, — tako malo, doktor Livesey, da prav nič ne zaleže, četudi je ene- ga manj!“

V pokazal je na mrtvega Toma. V tistem trenutku je prihitela in prižvižgala krogla visoko nad streho in padla daleč nekam med dreve.

„Ah!“ je vzkliknil kapitan. „Le streljajte! Smodnika itak nimate mno- go več!“

Drugič so pomerili bolje in krog- la je prihitela na dvorišče, vrgla ob- lak peska v zrak, pa ni naredila dru- ge škode.

„Gospod kapitan“, je rekel gospod graščak, „koča se ne vidi s „Hispa-

niole“ — zastavo vidijo in streljajo na- njo! Ali bi ne bilo pametneje, če bi jo sneli?“

„Da bi snel svojo zastavo!“ je vzkliknil kapitan. Jaz ne! — Nikoli ne!“

Mislim, da smo se vsi strinjali s temi krepkimi besedami. Bile so izraz ponosnega, poštenega, mornariškega in domovinskega čuvstovanja, zasta- va — je jasno in razločno pokazala našim sovražnikom, da se ne bojimo ne njih, ne njihove kanonade.

Ves večer so streljali, pa krogle so letele visoko nad koč v gozd, ali pa se zarile v pesek zunaj pred njo. Ni se nam bilo treba bati, da bi nas zadeli, ker nas niso videli. Ena krog- la je slučajno res udarila v streho in se zarila v tla koč, pa ni nič hudega se ni zgodilo in kmalu smo se nava- dili na to brezuspešno kegljanje in se nismo mnogo več zmenili zanj.

„Eno stvar še lahko poskusimo!“ je svetoval kapitan. „Gozd pred nami je redek, oseka je bila precejšnja in morje se je odteklo. Tovor iz našega prevrni nega čolna leži gotovo na su- hem. Dobro bi bilo iti ponj! — Pro- stovoljci na plan!“

Gray in Hunter sta se takoj ogla- sila.

Dobro oborožena sta se ukradla čez plot in lezla k obrežju.

Pa prepozna sta bila —!

Uporniki so imeli več poguma ne- go smo si mislili, ali pa so se čutili varne pod topovskim ognjem. Stiri ali pet jih je pridno dvigalo naše zalogo iz blitvine in jih nalagalo v čoln, ki je plitvine njih ležal na vodi. Silver je sedel v njem in poveljeval. Vsi so bili oboroženi s puškami, ki so si jih bog- vedi kdaj in odkod poskrbeli in skrilj kje v kakem kotu na „Hispanioli.“

Te zaloge so bile torej enkrat za vselej za nas izgubljene —

Mirno je sedel kapitan k svojemu ladiškemu dnevniku in začel z za- piski:

„Aleksander Smollett, kapitan, D. Livesey, ladijski zdravnik, Abraham Gray, mornar, John Trelawney, last- nik, Hunter in Jack, njegova služab- nika — edini, ki so ostali zvesti od moštva —“

(Dalje prihodajč.)